

GARMER & THESINGER EXPRESS

Maandelijkse Nieuwsblad voor Garmerwolde
Thesinge en omstreken

9e jaargang

mei 1986

De klokkenluiders van Garmerwolde

Afscheid van koster de Vries

Koster de Vries. (foto: Pluc Plaatsman)

Er is iets aan de hand als van de Nederlands Hervormde Kerk van Garmerwolde de klokken niet meer luiden en het uurwerk stilstaat. In april jongstleden was dit het geval. Korte tijd moesten de dorpelingen deze twee vaste elementen van het openbare leven missen. Wanneer je vervolgens koster P. de Vries op een handkar het grootste deel van zijn huisraad ziet verhuizen en de dienstwoning tegevoer de kerk leeg komt te staan wordt duidelijk dat de koster en zijn vrouw er na bijna 25 jaren trouwe dienst mee ophouden. Hij is 65 jaar geworden en is met pensioen gegaan. Mevrouw W. de Vries ging in november 1985 al met de VUT vanuit haar werk als bejaardenhelpster bij de Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Noord Groningen. Met z'n tweeën hebben ze van af 1962 de kerk draaiende gehouden. Op 13 april is van hen afscheid genomen. Inmiddels wonen ze in het fraaie, historische huisje van de Cornelias-tichting aan de Dorpsweg nr. 51.

Op het laatste moment ging de benoeming van een nieuwe

koster niet door. 'Wegens te-leurstelling' werd een advertentie gezet en nemen de heer en mevrouw de Vries nog een aantal taken waar. Vandaar dat de klok weer loopt en op gezette tijden de klokken geluid worden. Als u dit leest is wellicht een opvolger aan het werk gegaan en kunnen de klokkenluiders van Garmerwolde echt tot rust komen.

Kerkhof maaien

De toenmalige kerkvoogd, schoolmeester Reinders, gaf de kersverse koster bij zijn indienst-treding de opdracht het kerkhof te maaien en de paden schoon te maken. Dat was het belangrijkste en het werk aan de kerk zelf kwam er dan in tweede instantie wel bij. Maar mevrouw de Vries had daar zo haar eigen ideeën over: 'Ik vind dat de kerk mooi schoon moet zijn. Ze zullen vast gedacht hebben dat dat een werkje voor de kostersvrouw zou kunnen zijn. Ik moest daar dan maar voor staan en ik heb dat dan ook, met natuurlijk de hulp van mijn man, met plezier gedaan'. Schoon is de kerk steeds geweest, daar valt niets op aan te

merken. En dat kerkhofmaaien hebben ze ook geweten. De eerste zeven jaren heeft hij dat met de zeis gedaan en daarna heeft hij nog vier grasmaaimachines versleten.

Koster de Vries: 'In het voorjaar en de zomer had je het grasmaaien, dan kwam in de herfst het opruimen van de bladeren en in de winter moest ik sneeuwruimen. Zo bracht elk seizoen z'n werkzaamheden met zich mee. Altijd kon er een begrafenis komen en dan moet het graf bereikbaar zijn'.

Voor het maaien zou een lintje op zijn plaats geweest zijn. Ook mevrouw de Vries heeft de machine regelmatig geduwd, vooral in het groeiseizoen van het gras. Vóór hun komst naar Garmerwolde werd het maaien door dorpelingen gedaan die het als hooi voor hun beesten konden gebruiken. 'Maar het was geen lekker hooi, er werd beweerd dat er een luchtje aan zat en de dieren wilden het niet graag eten', vertelt koster de Vries. Al met al heeft de koster heel wat uren achter de maaiers doorgebracht. Hoe hard het gras gaat werd duidelijk toen, in het gat dat er viel tussen de oude en de nieuwe koster, het groen z'n kansen kreeg. Terwijl ik dit schrijf

zijn vier vrijwilligers achter evenzovele maaiers bezig de achterstand in te halen.

Klokluiden voor een drankje

Waar wordt nog met de hand geluid? In een advertentie voor een merk berenburg werd die vraag gesteld en mevrouw de Vries wist daar wel antwoord op. Die fles hebben ze verdiend. 's Morgens om acht uur en 's middags om kwart voor twaalf luiden de klokken in Garmerwolde en bovendien op zaterdagmiddagen om vijf uur voorafgaand aan een zondag met een kerkdienst.

Het is al een oude traditie. Vroeger diende het om rond het middaguur de werkers op de velden te waarschuwen dat het etenstijd was. De boeren hadden wel een horloge maar de arbeiders deden het met dit klokluiden. In de oudjaarsnacht mag ieder die dat wil de klok ook eens luiden. Het is jammer dat daar de laatste zo weinig gebruik van wordt gemaakt. 's Morgens luidt mevrouw de Vries, 's Middags koster de Vries. Dan windt hij ook het uurwerk met de hand op en dat moet iedere dag gebeuren. Het is een uurwerk van vóór 1750 want het heeft nog een zogeheten spillingang en dat werd daarna vervangen door het anker. In april was de klok kapot maar koster de Vries is inmiddels zo deskundig geworden dat hij het eigenhandig heeft kunnen repareren. Het is een prettig idee niet alleen op de RABO-klok af te hoeven gaan hoewel die de laatste tijd ook opvallend goed loopt.

Op een zaterdag in 1963 gebeurde het dat de klokken van Garmerwolde vier uur luidden. Koster de Vries: 'Koningin Wilhelmina was net overleden. Van het gemeentehuis in Ten Boer kwam het verzoek om 's morgens van tien tot twaalf en 's middags van twee tot vier de klokken te gaan luiden. Hte is mij niet bekend of dat elders ook gebeurde, maar wij waren in ieder geval zo gek om het te doen. We waren hier ook nog maar een jaar. Het hele gezin werd ingeschakeld. Terwijl we zo bezig waren kwam

dominee Bakker de toren binnestormen en riep ons toe dat we gek waren want wat gebeurde er in vredesnaam. Ja, ik kan er nu om lachen en ik geloof zeker dat we het nu niet meer gedaan zouden hebben. We kregen bovendien nog geen cent vergoeding'.

In het begin van hun dienstverband was het de gewoonte dat de mensen uit Garmerwolde per jaar een gulden voor het klokkenluiden betaalden. Later is dat afgeschaft. Voor ieder in dit dorp is sindsdien deze voorziening gratis. Toch denk ik dat de meeste mensen het zouden missen, mevrouw de Vries zegt het zo: 'Ze zijn er niet rustig onder dat de klok stilstaat en er niet meer geluid wordt'.

Wat valt er in een kerk te halen?

Nu wordt er geen geld meer in de kerk bewaard, het is wel anders geweest. Driemaal is er ingebroken, in 1969, 1970 en 1975. De dief zocht naar het geld uit de

de kerk tot mijn taak behoorde heb ik die mensen weggestuurd. Eén van hen beklaagde zich later in een ingezonden brief in het Nieuwsblad van het Noorden erover dat het hem nog nooit overkomen was dat een koster achter hem aankwam'. Mevrouw de Vries vult aan: 'Ik vind dat je de doden met rust moet laten'.

Kerken in de winter

Er kwam vroeger heel wat voor kijken om de kerkgangers tijdens de preek warm te houden. Ook de leerkamer moet van tijd tot tijd warm gestookt worden, voor de zondagsschool en de kerkeradsvergadering, voor het consultatiebureau en de bejaardenschool. Tot 1972 werd er op cokes gestookt. Bode en brandstofhandelaar R. Klei en zijn zoon bezorgden de mudden cokes. In de herfst begon het stookseizoen en in de winter werd de ketel al op vrijdagavond aangezet. 'Ik vond het prachtig werk. Vooral als de kachel helemaal vol was

moet je achter je aantrekken zoals een paard de wagen trekt. Zo kunnen ook 's winters de mensen ter kerke gaan en de doden begraven worden.

Een begrafenis

Ieder die wil kan op het kerkhof achter de kerk begraven worden. En het is een mooie plek om te liggen. De begrafenisvereniging verzorgt de bediening en de klokkenluiders doen hun werk. Mevrouw de Vries geeft haar man een seintje als de begrafenisstoot bij het graf aangekomen is waarop hij het luiden stopt. Ook krijgt hij weer een teken als de eigenlijke begrafenis voorbij is en de mensen langzaam weer weggaan. Bij het hek zien zij een zwarte bus waarin zij hun bijdrage voor de kerk kunnen deponeren. Gemiddeld wordt nu f 0,75 per persoon opgehaald, vroeger was dat f 0,45.

Als je over het kerkhof wandelt dringt zich de geschiedenis van de mensen van Garmerwolde aan je op. Veel bekende namen met ongetwijfeld evenzovele levensgeschiedenissen, een apart verhaal waard.

Toch nog een huis

Hoewel hij liever maaide heeft de koster heel wat geld uit Garmerwolde naar de kerk gesleept tijdens zijn jaarlijkse rondtocht langs de leden. Een ander zal dat nu overnemen. Met plezier hebben de koster en zijn vrouw al die jaren hier gewerkt. En het liefste wilden ze ook in het dorp blijven wonen. Dat was echter niet vanzelfsprekend omdat ze uit de dienstwoning moesten om voor de opvolger plaats te maken en niet elk moment maar huizen vrijkomen. Toen deed Garmerwolde wat terug.

'We zijn dankbaar voor de reacties van de mensen toen ze hoorden dat we hier graag wilden blijven. Er is ons zelfs inwoning aangeboden. We hebben geluk dat het huisje van de Corneliastichting vrijkwam, de heer en mevrouw v. d. Ploeg gingen naar Ten Boer verhuizen. We waren erg blij toen we hoorden dat wij

MAAND Agenda:

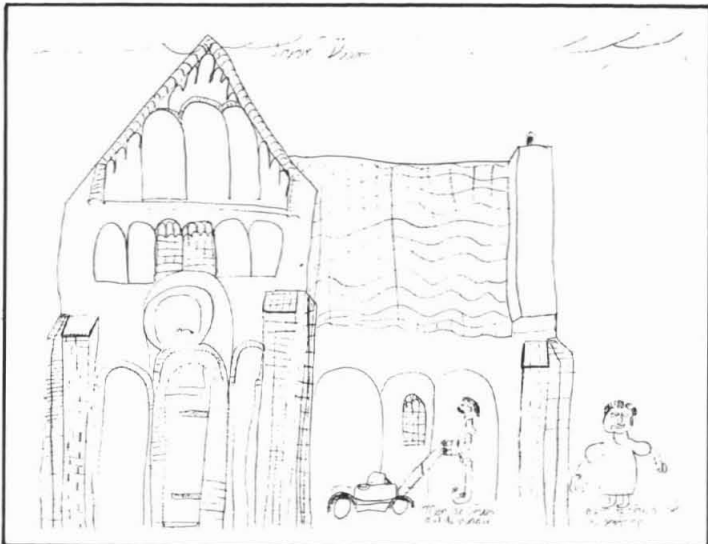
zaterdag 7 juni: Vrouwendag in het Buurhoes te Ten Boer. Aanvang 10.00 uur.
zaterdag 14 juni: Feest Peuter speelzaal Benjamin, Kapelstraat Thesinge. Start om 10.30 uur.

Hier wonen ze nu. (foto: Jos de Vries)

in dit huisje mochten gaan wonen. We houden nu onze contacten in het dorp'.

De Corneliastichting heeft als enige bezit nog dit huisje aan de Dorpsweg. Het is gebouwd in 1768 en dat merk je nog aan de hoogte van de deuren. Toen Geertje van Dijken in 1940 overleed werd haar bezit, volgens de wens van haar in 1934 opgestelde testament, ondergebracht in deze stichting. Met de naamgeving wilde ze haar in 1934 overleden zuster Cornelia van Dijken eren. Deze ongetrouwde zusters hadden nog een in 1939 overleden broer Hendrik. Toen Geertje overleed ging een deel van haar roerende goederen naar het Gronings Museum. De rest, het huis en het erf en de boomgaard werd toegedacht aan mensen uit Garmerwolde die dat op bepaalde gronden goed konden gebruiken. Er is een bestuur met nog altijd als voorzitter dokter D. Y. v. d. Werff dat toezicht houdt op het respecteren van de statuten. Zo heeft de familie van Dijken nog steeds een gunstige invloed op de gang van zaken in Garmerwolde. En zeg nou zelf, wie passen er beter in dit bijna mooiste huisje van het dorp dan deze klokkenluiders met pensioen? Jos de Vries

Tekening van Arjan Vliem uit het plakboek van de kinderen van de zondagsschool t.g.v. het afscheid van het kostersechtbaar.

zendingbusjes, ander los geld, er werden een keer twee van de vier luidsprekerkastjes meegenomen, veel meer viel er echter niet te halen. Ja, in de tweede wereldoorlog was een stemmer van het kerkorgel een keer zo brutaal een groot aantal pijpen van de mooiste registers van het kerkorgel mee te nemen. Wellicht dat daar kogels van zijn gemaakt

Eén keer is de dief gegrepen. Op mijn vraag of het iemand uit Garmerwolde was volgt een opvallend lachen en het kostersechtbaar doet er verder, vanzelfsprekend, het zwijgen toe. Na 1980 is een dubbele deur met in totaal vier sloten in gebruik genomen, aan de achterkant van de kerk. En het geld staat op de bank.

Op het kerkhof dachten sommigen met een detector munten te kunnen vinden. Koster de Vries: 'Dat is twee keer gebeurd. Omdat het toezicht op het terrein rond

gaf die oppervlakte met cokes een fraaie gloed. Met een heel grote schop gooide ik de brandstof erin en daarna moest je in de gaten houden of de brand erin kwam. Vanuit ons huis kon je zien of er rook uit de schoorsteen kwam. Zo niet, dan was het vuur gestikt', herinnert de koster zich. In 1972 is er overgeschakeld op gas en dat heeft het een stuk gemakkelijker gemaakt. In de winter van 1965/1966 is door het slechte weer het avondmaal een keer niet doorgegaan. Alleen de dominee, ds. B. Kristenzen, en de koster wisten de kerk te bereiken. 'Het was die zondagmorgen begonnen te regenen en te vriezen en het was daardoor spekglad geworden. We hadden alles klaar staan maar er kwam niemand opdagen. Toen hebben we de spullen maar opgeborgen'. Voor het sneeuwruimen van de paden heeft de koster zelf een V-vormige sneeuwruimer ontworpen. Die

foto: Andries van der Meulen

WIST-U-DAT

- er niemand gereageerd heeft op onze vraag naar de betekenis van de witte viekantjes op het fietspad aan de Oude Stadsweg (blijkbaar te moeilijk)
- wij door Roelie Dijkema attent werden gemaakt op drie ooievaars, die 27 april te zien waren op het weiland achter de ijsbaan.
- dat ze een week later wederom, na een bezoek aan de molen, voor enkele uren neerstreken op het land van v. d. Woude.

ONGEMAKKEN DOOR DE BRUGRECONSTRUCTIE IN THESINGE

„Wat betekent het voor de The-singers dat de brug over de The-singer Maar er een half jaar uit ligt" vroegen wij van de redactie ons af. Voor de meesten geeft het nauwelijks ongemak: „Je went eraan, het is tijdelijk en een nieuwe brug is een hele verbetering voor het dorp".

Bovendien kunnen wandelaars en (brom)fietsers immers gebruik maken van het „Klapje", de kleine brug bij het haventje. Voor de omwonenden aldaar brengt dat overigens wel extra herrie. Het rijden over het bruggetje zelf verloopt verre van geruisloos, maar bovendien wordt deze route nu ook veelvuldig gebruikt door de bromfietsjeugd. Vooral in de avonden geeft dan veel geluidsoverlast. De jongelui zouden daar best wat rekening mee kunnen houden.

De omwonenden van de nieuwe brug hebben ook een week met watten in hun oren moeten rondlopen en het hele dorp dreunde met het heien mee. „Voor een nieuwe brug neem je dat op de koop toe, want het rijden over de oude brug verliep ook niet geruisloos, zelfs verre van dat". Aldus mevr. Lammerts, die naast de brug woont.

Woon je aan de "verkeerde kant" van de brug m.n. wat je werk betreft, dan betekent dat omrijden of je auto aan de andere kant laten staan en wat verder lopen. Dat is vervelend, ongemakkelijk maar niet echt lastig. Maar zijn er nu echt gedupeerden? Wij dachten in eerste instantie aan Johan Mollema, het bedrijf van Frits Oudman en de gebroeders Jansen.

Voor Johan betekent het vertrekken met een goed gevulde

wagen, indien nodig met aanhanger. Want tussen de middag bijvullen is er niet meer bij. „En een boterham mee hè. Normaal eet ik 's middags thuis, maar dat kan nu dus ook niet". Om bij hun veeschuur achter Pabemeras te komen, hebben de gebroeders Jansen van de Lage-weg een regeling met kollega veehouder Dolfin getroffen. Zij

Waarschuwborden in Garmerwolde. (foto: Jos de Vries)

gaan nu met hun Peugeot door het land, langs de ijsbaan, steken daar de dam over en vervolgen hun weg. Soms gaan ze met de trekker, de dam is breed genoeg. Het kan alleen wanneer het land droog is. En het wordt ook moeilijker wanneer Dolfin zijn koeien er straks laat grazen, in verband met de omheining. Ze hopen dat de brug met de bouwvak klaar is. Desnoods voor hun opengesteld zonder hekwerk. Frits Oudman van het landbouw-machinbedrijf aan de Schutterlaan reageert fel op de vraag of hij ook gedupeerd is. Het ergste vindt hij dat hij in de Noorderkrant moest lezen dat de

brug van 1 april tot 1 september eruit zou gaan. Via het gemeentehuis kwam hij bij het Waterschap om een klacht in te dienen over deze gang van zaken. (Evenals Nico Groothof, die in hetzelfde schuitje zit nu hij het bedrijf van Entjes aan de Lage-weg heeft overgenomen). Tweederde van hun klantenbestand woont aan de andere kant van de brug. En die bedenken zich wel twee keer voor ze met hun trekker helemaal over de Bovenrijgerweg en Garmerwolde naar Oudman rijden. Het Waterschap zou op een schaderegeling terugkomen, maar Oudman heeft nog niets vernomen. Ook zou er een noodbrug aangelegd worden, maar daar lijkt het ook al niet meer op. En dat terwijl ze nu bijna in het drukke seizoen zitten. Schade geeft het Oudman en zijn zoon in elk geval. De reparaties gebeuren nu bij de mensen thuis met burenhulp of Oudman moet er naar toe. En dan is er nog de benzinepomp die nagenoeg stil is komen te liggen.

„Laten ze van het leger hier maar een brug aanleggen. Dan hebben die ook een uitje", is de laatste opmerking van een zeer in het Waterschap teleurgestelde Frits Oudman. Maar wanneer de brug nu klaar is kan niemand ons vertellen. We wachten er in ieder geval allemaal op.

Ad van Zalk
Joanne van der Meulen

Braderie 4 juli a.s.

Als u nog een plaatsje wilt op de braderie graag zo spoedig mogelijk opgeven bij: Janna Hazeveld, tel. 050-414777.

De Braderiecommissie.

Plattelandsvrouwen Garmerwolde

De laatste avond van het seizoen 1985/86 werd goed bezocht. Er waren veel gasten, waarvan we hopen dat veel lid zullen worden.

De avond werd verzorgd door het Nederlands Zuivelbureau uit Rijswijk, met het programma "Variaties met kaas".

Een gezellige avond met veel tips en een lekkere salade gemaakt door de aanwezigen. Het recept was als volgt:

3 frisure appels
sap van 1/2 citroen
1 ui
200 gr. jonge kaas
1/2 bekertje zure room
zout, mosterd, kruiden
3 eetlepels fijngesneden peterselie.

Schil de appels, snijd in reepjes en besprenkel ze met het citroensap. Hak de uien fijn en snijd de kaas in dobbelsteentjes. Meng dit alles met de zure room en maak het met zout, mosterd en kruiden op smaak af. Schep er op het laatst de peterselie door. Even laten intrekken en de "Tienersalade" is klaar om gegeten te worden.

Ons programma voor het volgende seizoen is al weer klaar. Heeft u belangstelling neem dan even contact op met onze secretaresse Meenje Jansen, tel: 050-416365. Wij staan 4 juli ook op de braderie en verloten dan een spreij en een tafellaken. U kunt dan natuurlijk ook alle informatie over de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen krijgen.

Het bestuur

Installatiebedrijf
Fa. W. KOOI & Zn.

MIDDELBERT
050-416263

ENGELBERT
050-416217

**GAS - WATER
ELECTRA**

Café BILJART
DE BADDE

voor een
drankje
en een
hapje

POP DIJKEMAWEG 13
O.H.BRUG
TEL. 420842

Goederen gebracht
in de L. v.d. Veenstraat 3
Garmerwolde,
(050-413045)
worden vrijdagavond
thuis gebracht.

Tevens:
Suède-reiniging,
stoppage en
kledingreparatie.

Goed voor uw goed

Voor aardappelen,
groenten, fruit, exotische
vruchten en primeurs
gaat U naar de

echte
Groenteman

**Groentehal
VEGTER
Ten Boer**

Tel. 2592 - Ten Boer
Tel. 1368 - St. Annen

KONINGINNEDAG in Thesinge

Een gezellige drukte was 't 's ochtends na 8.30 uur op het schoolplein van de basisschool "de Til". Bij stralend weer showden de kinderen hun creaties. Wat een originele en leuke uitdossingen kwamen er steeds weer voor de dag! Het was weer een hele klus voor de jury om de

gen gezet, zodat zij ook de rit over de Dijk en Schutterlaan mee konden maken. Hulde aan de organisatie van deze ochtend, want zowel de optocht als de spelletjes daarna waren een feest.

Verdeeld in groepen vermaakten de grotere kinderen zich met al-

Optocht in Thesinge. (foto: Afke Reinders)

prijswinnaars te bepalen. Bij de individuele creaties ging de eerste prijs naar Liesanna Hofstede, die er prachtig bijliep als piano. Laurien Veenkamp, als snoezig clowntje werd tweede. Lettie de Boom, heel origineel verkleed als een gulden-muntstuk kreeg de derde prijs en als vierde kreeg ook Annelies Kits een prijs voor haar uitbeelding van een bolletje wol.

In de categorie groepen werden Marjan Karsijns en Ariëlle Werkman eerste met hun ouderwetse kinderwagen met inhoud. De bakkerskar van de gebroeders Geert en Wytse Hoekstra werd verdienstelijke tweede en de 3 musketiers, Imro en Mathijs de Haan en Alex Mollema kregen de derde prijs.

De kleuters en juf Hidda, die verkleed waren als sprookjesfiguren namen plaats op de door enkele ouders versierde wagen. Met muziekkorps "Juliana" voorop begon de tocht door het dorp. Bij het "klapje" werden de kleuters op een andere ook versierde walterlei denk en doe spellen en de

kleuters hadden het prima naar de zin in hun hoek van het weiland van Heidema.

's Middags verzorgde het Oranjekomitee het programma. Voor jeugd en volwassenen waren er verschillende spelletjes. Als eerste was er een knobbelrit door het dorp. Pieter Holtman werd hierbij eerste. Joop Klomp en Evert Lammerts respectievelijk tweede en derde. Het tweede spel was een eier-race. Deelnemers moesten met een zakje met eieren om de nek diverse hindernissen nemen. De bedoeling was dat er zoveel mogelijk eieren heel bleven, iets wat voor de meesten een onmogelijke opgave bleek te zijn. Kostelijk om te zien voor het publiek, waaronder zelfs burgemeester Sybesma en zijn vrouw. Bij de dames deed Willy Joling het nog 't beste, gevolgd door Frouk van der Veen en Hennie Reiders. Bij de heren werd Roel Bus winnaar, Fred Ritsema tweede en eindigde Pieter Holtman op een derde plaats. Net als vorig jaar werd de dag besloten met een stoelendans.

Opnieuw bleek Willy Joling de beste bij de dames. Anna Groot-hof werd tweede en Wiesje Hoekstra derde. Ook Roel Bus behaalde hier zijn tweede overwinning. Nico Groothof werd tweede en Erik Zijlema moest met een derde plaats genoegen nemen. Met de traditionele uitvoering van W.W.K. op het avondprogramma kon deze dag niet meer stuk!

Truus Top

TONEELAVOND PJGG

Op zaterdag 19 april jl. hield de PJG haar jaarlijkse toneelavond. De leerlingenvereniging Ceres van de Middelbare Landbouwschool voerden voor ons hun komisch toneelstuk "Zeer geacht bruidspaar" op. Om de kosten te dekken werd een tombola gehouden. Na de sluiting kon er worden gedanst op muziek van de "Blue Rangers".

Gezien de belangstelling van leden en donateurs voor deze avond, zouden wij graag zien dat er vaker gehoor werd gegeven als er activiteiten worden georganiseerd. De volgende activiteit is op 9 augustus 1986. We houden dan Hanegevechten boven het Damsterdiep.

Ook kunt u ons natuurlijk vinden op de braderie op 4 juli a.s. We zullen u dan graag begroeten bij onze stand!

Het bestuur

Koninginnedag 1986 Garmerwolde

Voor het ganzebordspel was een route uitgezet langs de Geweideweg, O. Rijksweg, Dorpsweg, W.F. Hildebrandstraat en de L. v. d. Veenstraat. Op 12 plaatsen moesten opdrachten worden uitgevoerd. Een van die opdrachten was: maak 2 regels van een gedicht over het dorps huis, met onderstaand resultaat.

Café "de Leeuw" moet blijven
Het is niet te verdrijven
Het dorp gaat aan het klussen
Heeft geen tijd meer voor kussen
Allemaal de schouders er onder
Want we kunnen er niet zonder
Hoe lang zal het nog duren
voor ze het café wegsturen?
Wij zullen voor het café vechten
want wij hebben ook onze rechten
Waarom krijgen wij geen dorps-
huis in Garmerwolde?
Wij hebben het idee dat Ten Boer
met ons dolde
Dorps huis kom toch gauw
Want we ergeren ons blauw.

Er deden 8 groepen mee, waarvan groep 7 Anneke Spanninga, Hennie Bos en Wilma Tamminga winnaar werden.

Het weer werkte deze keer mee, maar de belangstelling van de dorpingen liet te wensen over.

Janna Hazeveld

Dropwedstrijd tijdens Ome Jan's kindershow. (foto: Jos de Vries)

Onze meubels mogen gezien worden!

slagter

telefoon 05902-1383 interieurverzorging
stadsweg 63, 9791 kb ten boer betimmeringen

**Motor of
bromfiets
MOTORENHANDEL
Joop
Noordhof**

Bovag-lid

**Levering van alle soorten
rijwielen, motoren,
bromfietsen**

ZUNDAPP - KREIDLER - GARELLI
VESPA - TOMOS - YAMAHA
FANTIC

○ Alle kleuren en modellen uit vooraad
leverbaar ○ Vele accessoires en onderdelen
○ Prima service en reparatie

**RIJKSWEG 15
GARMERWOLDE
TELEFOON 05902-1624**

Werkplaats 's maandags de gehele
dag gesloten.

Toneel in "Ons Trefpunt"

WIE WIL KAN speelt WOAR 'N WIL IS

Na een zonnige koninginnedag '86 bezochten we 's avonds de première van "Woar 'n wil is", blijspel in drie bedrijven waarmee W.W.K. dit jaar voor het voetlicht trad.

Evenals Thesinges andere toneelgezelschap, VIOD, koos "Wie Wil Kan" deze keer voor een stuk van de schrijver Herman van der A. Tweede bewijs van goede samenwerking tussen beide verenigingen was het feit dat VIOD's actrice Roelie Dijkema bij 'de concurrentie' voor zowel de regie als het souffleur-werk zorgde. Zo vriendschappelijk zien wij het graag in ons dörpke!

Geplaaigde molenaar

Ter opening hief de zaal de eerste coupletten van, hoe kan het ook anders, het Wilhelmus aan. Daarna stelde Roelf Koopman de spelers en speelsters in hun rollen aan het publiek voor.

Roelf Koopman zelf speelde de bezorgde molenaar Bertus Hilbrands, die zijn klanten ziet vertrekken naar de coöperatie waar het meel een dubbeltje goedkoper is. Hij stuurt zijn trouwe knecht Gert (Jan Mollema) vermomd op pad om zo'n zakje meel te veroveren. Bertus wil dat zijn dochter Marchie dat zakje en een monster van zijn eigen meel naar een lab stuurt voor kwaliteitsonderzoek. Marchie (Coby van Huis) is er net als haar vader en moeder Rika, een snel piepersjassende Trieneke Schuppert, zeker van dat het eigen meel van veel hogere kwaliteit is.

Inwonende opa, een glansrol van Roelf Jansen, wil Bertus een hak zetten en verwisselt de zakjes. Rika's zus Janna, een door Hen-

De 'sterren' van W.W.K. (foto: Andries van der Meulen)

nie Hofman gespeeld stadstypen dat teveel last heeft van vermeende beschaving, komt opdagen met haar man Albert. Kor van Zanten zette deze Albert neer als een poenig heerschap, dat zijn eenvoudige zwager aanspreekt als Bärtus onder vertoon van een schitterend handgebaar-met-dikke sigaar.

Wij in de zaal zagen meteen dat Albert niet deugde, want die begon ook al met het meel te goochelen, en hij kon niemand anders zijn dan de nieuwe directeur van de meelfabriek. Maar behalve opa, duurde het terwille van het stuk nog behoorlijk lang voordat die daar op het podium door kregen dat je het van je familie maar hebben moest.

Mooie bijrollen waren weggelegd voor Bert Ridder, die de sullige buurman en pantoffelheld Lukas speelde, en voor Ida Oomkes als zijn kijvende vrouw Geessie. Saskia Vaatstra tenslotte was Dina, een oude vriendin van Marchie; in huis gehaald als correspondentie-liefde van Geert, maar in werkelijkheid erop uit om sa-

men met Marchie het vuile spelletje rond het meel te ontmaskeren. Na veel verwickelingen lukte dat, natuurlijk.

Streken

Roelf Jansen had als opa de moeilijkste rol van de avond. Hij was van begin tot eind in alle bedrijven op het toneel, zogenaamd slaperig en doof in zijn schommelstoel, maar ondertussen Lopen kon hij heel best, als het hem zo uitkwam, en hij zag en hoorde meer dan alle anderen bij elkaar. Iedereen leverde een goede prestatie, maar opa en de 'gemaine gloeperd' Albert zorgden echt voor show-werk. Het stuk zelf zat wat degelijker en stroeвер in elkaar dat het blijspel waar VIOD eerder mee kwam van dezelfde schrijver. Maar wie wil, kan daar dan toch een goede voorstelling van brouwen: daar wisten de acteurs en actrices van WWK dan ook zeker weg mee. Tevreden zette het publiek zich aan de tombola. Een mooi toneelseizoen voor Thesinge!

Annelies Heuvelmans

Gevraagd

Beste mensen

Heeft u misschien ook oude dekens, kussens, matrassen of een vloerkleed voor onze hut? Neem dan contact op met:

Huiskes, 050-416121

Vliem, 050-416341

Welling, 050-414737

Bij voorbaat hartelijk dank!

Kerkdiensten Geref. kerk

- 1 juni: 9.30 uur gezamenlijke dienst, drs. de Vries Kampen
2.30 uur ds. Reinders, Ten Boer
- 8 juni: 9.30 uur ds. Lindeboom, Hooghalen
2.30 uur jeugdendienst, ds. Raven, Haren
- 15 juni: 9.30 uur dr. Renkema, Kampen
2.30 uur dr. van Oeveren, Leek
- 22 juni: 9.30 uur dr. von Meijenfelt, Woldendorp
2.30 uur voorbereiding H.A., dhr. Fraanje, Middelstum
- 29 juni: 9.30 uur H.A., ds. van Wijk, Vledder
2.30 uur ds. van Wijk, Vledder

Ned. Herv. Kerk:

- 1 juni: Thesinge 9.00 uur gezamenlijke dienst in Gereformeerde kerk
- 8 juni: Garmerwolde 9.30 uur dienst voorbereid en gedaan door gemeenteleden
- 15 juni: Thesinge 9.30 uur prof. dr. A.F.J. Klijn, Haren
- 22 juni: Garmerwolde 9.30 uur ds. C. de Vries-Batenburg
- 29 juni: Thesinge 9.30 uur ds. C. de Vries-Batenburg

Eindelijk bouwactiviteiten op het terrein van voormalig café 'De Unie'.
(foto: Jos de Vries)

ELEKTRO
STEREO
HI-FI
TELEVISIE

E. Havenga

Oude Rijksweg 9
Garmerwolde
050-416425

HOUT, PLAATMATERIAAL
voor zeer scherpe prijzen

- * 1e kwaliteit
- * Ruime sortering
- * Goede service
- * ook voor: ijzerwaren, verf, keukens, tuinhout, kasten

VRIJBLIJVEND PRIJSOPGAVE

GRATIS BEZORGING
behalve
schermen
sierlegels
bijsen

HOUTMARKT
NIJDAM

Woldweg 6-8 - Ruischerbrug -

Telefoon 050-416135

Gratis op maat

Tegenover wijk Lewenborg

GEZIEN...

dat u bij Vos Optiek meer bril krijgt voor uw geld. Grote keuze in uiterst betaalbare monturen van de bekende merken met betrouwbare garantie en service

GEHOORD...

Dat u voor een deskundig advies ook bij een

HOORAPPARAAT

bij Vos Audio moet zijn.

Fida Erkend
(Huisbezoek op afspraak)

VOS OPTIEK AUDIO

OUDE EBBINGESTRAAT 65 - 9712 HE GRONINGEN - TEL. 050-129102

PLANTEN IN ONZE OMGEVING

Mei: de ereprijs

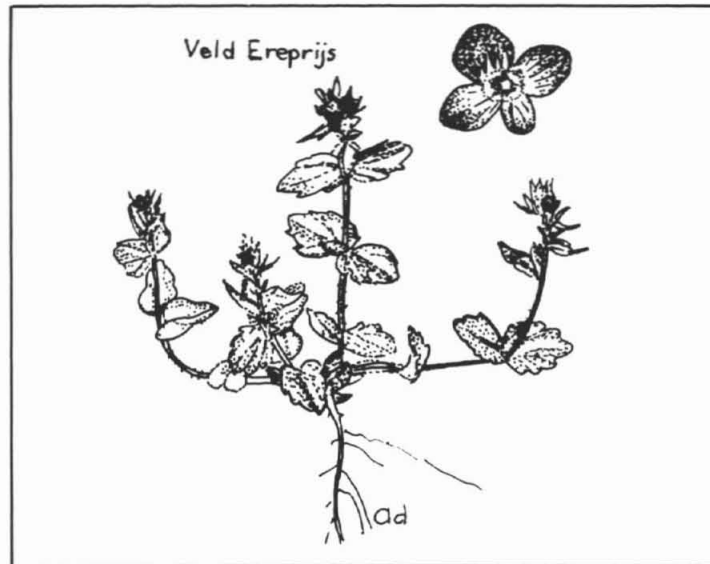
Toen ik eind april wat door de weilanden rondom Thesinge zwierf, viel me op dat de plantegroei nog erg mager was voor de tijd van het jaar. Die paar warme dagen blijken ook voor de plantenwereld niet voldoende om de strenge winter te vergeten. De enige bloeiende planten die ik tegenkwam waren het madeliefje, het speenkruid en - toen ik heel goed keek - de ereprijs. Goed kijken, want het is een plantje dat men met zijn bloeiwijze nou niet bepaald in het oog springt. Het ligt helemaal verscholen tussen het gras en zijn blauwe bloemetjes zijn zo klein dat je op de knieën moet om ze te kunnen bekijken. Ik heb er maar eentje afgeplukt - er zijn er genoeg - en die staat nu voor me in een klein vaasje zodat ik hem in alle rust kan bestuderen. En dat blijkt wel nodig te zijn, want er zijn talloze ereprijssoorten, die niet even gemakkelijk uit elkaar te houden zijn. Na enig speurwerk blijkt mijn bloemetje een klimop-ereprijs te zijn.

Het plantje heeft deze naam gekregen omdat de nier-vormige bladeren sterk doen denken aan het blad van de klimop. Verder heeft het zeer kleine blauwe of lila bloemetjes, die op een steeltje in de bladoksels staan. Het hele plantje is sterk behaard. Hij komt zeer algemeen voor op akkers, in moestuinen, tussen het gras, enz. In onze omgeving kun je een groot deel van de zomer ook nog de akker-ereprijs en de gewone ereprijs vinden.

Het zijn allemaal (éénjarige of blijvende) plantjes, die vrij klein blijven (10-40 cm.), vrijwel overal groeien en een min of meer kruidpend bestaan leiden tussen allerlei andere planten in. Veel bijnamen duiden op de groeiplaats

op akkers en velden. (In Friesland luidt de bijnaam voor veld-ereprijs 'blaublomme erf') of op het kruipen van het plantje: 'blauwe mier' (Limburg) en 'vogeldarm' (Zeeland).

De naam ereprijs heeft het kruid niet gekregen vanwege zijn schoonheid. Het schijnt zo te zijn dat Dodoens, een plantenkenner en -beschrijver uit de 16e eeuw, de soort mannetjes-ereprijs

De familienaam van de ereprijsen is 'Veronica'. Deze naam zou volgens overlevering teruggrijpen op de legende van Veronica, de vrouw die Jezus' gezicht met het doek afnam tijdens zijn lijdensweg. Terwijl zij de doek vouwde vielen er enkele druppels van het bloed op het bosje veld-ereprijs dat ze bij zich had. Hierdoor kregen de bloemetjes een afdruk van Jezus in zijn bloemkroon. Het woord 'Veronica' zou dan ook zijn afgeleid van 'vera ikona' of van 'vera una ikon' wat 'een ware afbeelding' betekent. Zoals zo vaak roepen dit soort legendes nogal wat vragen op. In de Bijbel wordt met geen woord over Veronica gerept en pas in de 5e of 6e eeuw komt haar naam in de geschriften voor.

(komt bij ons op de klei niet voor) omschreef als 'eer ende prijs oft lof'. Hij doelde met deze uitspraak op de geneeskrachtige werking van deze Veronica Officinalis. De gedroogde plant werd namelijk gebruikt bij alle aandoeningen van de ademhalingsorganen, die gepaard gaan met verslijming (longtuberculose, bronchitis, asthma, hoest, heesheid, e.d.).

Andere zeggen in verband met de naam, dat er eens een Franse koning was, die aan een vreemde uitslag leed waar hij niet vanaf kon komen. Op aanraden van een jager gebruikte hij de Veronica Officinalis en genas in een mum van tijd. Deze koning was zo blij dat hij het plantje de naam ereprijs gaf! Nou ja.

De gewone ereprijs heeft de grootste bloemen van de hele familie; ze zijn 12 mm. in doorsnee. Het is een overblijvende plant (in tegenstelling tot de klimop- en akker-ereprijs die éénjarig zijn) die een heel bijzonder kenmerk heeft. Alle ereprijsen zijn behaard, maar deze heeft op zijn stengel 2 rijen haar, terwijl het daartussen vrijwel kaal is. Dat kun je goed zien als de de stengel omhoog houdt en tussen je vingers ronddraait.

De bloemen vormen trosjes op het eind van de stengels en bevatten honing die ook voor korttongige insecten toegankelijk is. Na bestuiving vallen de bloembladeren met de beide ermee vergroeide meeldraden af. Deze eigenschap heeft de plant in de volksmond de naam 'mannentrouw' gegeven. Deze gewone ereprijs kan in de vrije natuur als tijdswijzer dienen. Haar bloemen gaan tegen 9 uur 's morgens open en sluiten zich tussen 17 en 18 uur; bij regenachtig weer - en dat is het vaak bij ons - blijven ze echter de hele dag gesloten. Jammer dan. Doordat het een overblijvende plant is met redelijk grote bloemen wordt deze gewone ereprijs wel in siertuinen gebruikt.

Bij mijn speurwerk kwam ik vaak tegen dat de ereprijs een kwetsbaar kruid is, dat zijn bloemetjes snel laat vallen, vaak al binnen één dag. Ik kan alleen maar zeggen dat het klopt. Mijn klimop-ereprijs heeft, terwijl ik dit stuk zat te schrijven, de geest gegeven. Nog geen 24 uur nadat hij geplukt is. Het kleine blauwe bloemetje ligt voor me op tafel. Het zien van dat bloemetje tegen de donkere achtergrond van de tafel maakt voor mij ineens de Engelse bijnaam 'bird's eyes' begrijpelijk. Het is alsof je door een vogelooi wordt aangestaard.

tekening: Ad van Zalk
tekst: Kees Faber

GESLAAGD!

Bij de Rabobank ligt een gratis Diplomap voor je klaar!

Ben je geslaagd? Proficiat. Bij de Rabobank in je eigen woonplaats ligt dan ook nog gratis een Diplomap voor je klaar. Je moet natuurlijk wel je diploma meenemen. En bij de Diplomap krijg je ook nog eens drie waardebonnen voor een gratis kopie van je diploma. Voor als je gaat solliciteren of wanneer je om andere redenen je diploma op moet sturen of tonen.

Kom naar de Rabobank en we leggen je graag uit wat we je nog meer te bieden hebben.

Rabobank
geld en goede raad

FEESTDAG PEUTERSPEELZAAL THESINGE

zaterdag 14 juni

Ter gelegenheid van de vierde verjaardag van onze peuterzaal "BENJAMIN" organiseert de ouderraad samen met de leden een bijna traditionele feestdag. Er wordt door de ouders hard aan gewerkt om er weer net zo'n leuke dag van te maken als de voorgaande keren. Het programma ziet er als volgt uit:

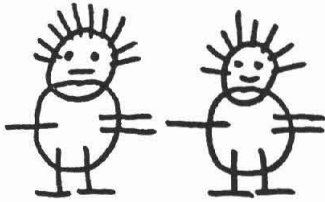
- 10.30 Opening en vertrek van muziekkorps "Juliana" gevolgd door het bekende treintje met peuters door het dorp.
- 11.00 Koffie met gebak op het schoolpleintje voor de peuterzaal. Hier zullen ook een aantal stands zijn met o.a. zelfgemaakte spullen.

Tevens kan een ieder zijn/haar geluk beproeven bij verschillende attracties. Voor jong en oud is er wat te beleven op creatief gebied en met spelletjes.

Tussen de middag kunt U bij ons gezellig uit eten. Op het menu staan o.a. poffertjes en pannenkoeken.

± 13.30 Optreden van de The-singer Volksdansgroep. Wij hopen uiteraard op een zonnige dag, maar mocht dat niet zo zijn, kom dan genoeglijk bij ons schuilen onder het overdekte schoolplein!!

de ouderraad.

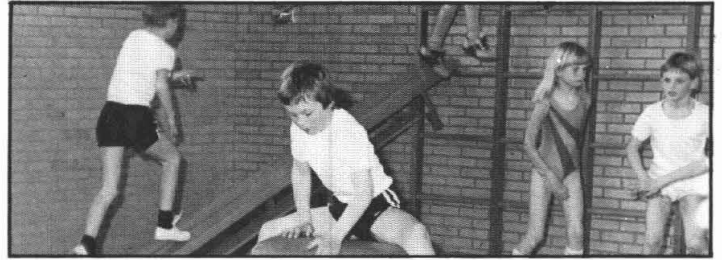
KOMT U ALLEN OP 14 JUNI!

P.S. Heeft U nog wat stekjes staan of zelfgemaakte spulletjes liggen die door ons dan verkocht kunnen worden òf wilt U ons helpen door taarten of koek te bakken, dan kunt U contact opnemen met Ina Heidema of Marjan Zijl. Alle hulp is heel welkom.

D-pupillen GEO kampioen (foto: Ad van Zalk)

'n Goede uitvoering

Gymuitvoering op nivo. (foto: Jos de Vries)

Vrijdag 2 mei heeft de gymnastiek vereniging van G.E.O. een uitvoering gegeven. In plaats van de gebruikelijke maandagmiddag had de organisatie gekozen voor een tijdstip waarop een groter publiek aanwezig kon zijn. Zo'n 35 jeugdigen hadden zich hiervoor prima geprepareerd o.l.v. Jan v. d. Veen. In drie leeftijdsklassen vertoonden de deelnemers hun kunsten. Nadat ze zich op muziek van de alom aanwezige meneer Mulder heel officieel aan het publiek hadden gepresenteerd, kon de uitvoering beginnen. Met de belangstellenden en de op dat moment niet actieve Geo-ers achter de touwen verliep dat geolied. Enkele ouders waren aangezocht om de organisatie in goede banen te geleiden. Zo was er een toestellenkommissie in het leven geroepen om Jan tussen de nummers door te assisteren, zorgde een moeder ervoor dat de kinderen vanuit de kleedkamers georganiseerd opkwamen en enkele dames voorzagen in de pauze de kinderen feilloos van ranja en de ouderen van koffie met koek. Een parcours met allerlei hindernissen bleek voor de jongste groep absoluut geen probleem. Je kon zien dat ze er goed op geoeffend hadden. Het enthousiasme straalde af van de 11 deelnemertjes. Voor de middelste groep had Jan een circuit bedacht dat op tijd moest worden afgelegd. De tijden verschilden nauwelijks. De

winnende groep was uiteindelijk één seconde sneller. Indrukwekkend waren de salto's die door de gemiddeld acht-jarigen van de groep van 12 kinderen werden gemaakt. Sommigen hadden nog enige moeite met de veerkracht van de minitramp, deze kleine trampoline.

De oudste groep, eveneens 12 enthousiastelingen, vertoonde nogal verschillen in de technische uitvoeringen en de moeilijkheidsgraad van de oefeningen. Een erg heterogene groep, die om organisatorische redenen zo gevormd is. Nadelig b.v. voor enkele talentvolle meisjes, die met hun aanleg op een turnklub meer tot hun recht zouden komen.

Bij het zwaaien in de ringen, één van de onderdelen van de oudste groep, kon leider Jan het niet nalaten om te tonen dat hij er ook wel wat van kon. Hij testte met zijn reuzenzwaaien, die angstkreten aan het publiek ontlokten, de dakbalken op hun deugdelijkheid, maar kon er niet doorheenschoppen(!).

Tot slot kwamen alle deelnemers nog één keer gezamenlijk op. De kinderen hadden hun ouders vermeld doen staan van de moeilijke kunsten die ze tijdens de nuttige, arbeidsintensieve gymuren van Jan hebben geleerd. En de organisatie kan terugzien op een geslaagde en goedbezochte demonstratie. Meer leden zijn van harte welkom.

Ad van Zalk

Uw huis is de schilder waard.

Schildersbedrijf H. HOFSTEDE

verf - glas - behang -
klompen - laarzen -
zaden

9797 PC Thesinge,
G. N. Schutterlaan 28,
telefoon 05902-1957

Voor uw:

BRUILOFTEN
FEESTEN
RECEPTIES
VERGADERINGEN
ZALENVERHUUR
050-416244

Oude Rijksweg 6
Garmerwolde

DROGISTERIJ-PARFUMERIE-REFORM-SCHOONHEIDSSALON

DE VRIES

WINKELCENTRUM LEWENBORG GRONINGEN TELEFOON 050-410508.

SCHOENMAKERIJ
Modern
L.H. VENEMA GEDEPL. SCHOENREPARATEUR

- volledige schoenreparaties
- sleutelshop
- alle slijpwerk

KAJUIT 252 LEWENBORG

Aan de besturen en leden van verenigingen in Garmerwolde

Ter informatie

Garmerwolde, 14 mei 1986

Geruime tijd is het bestuur van de Vereniging van Dorpsbelangen werkzaam om een dorpshuis te stichten; een dorpshuis om vooral onderdak te verlenen aan de activiteiten van de diverse verenigingen binnen ons dorp. We willen u door middel van deze brief op de hoogte brengen van de stand van zaken op dit moment.

Met Burgemeester en Wethouders van de gemeente Ten Boer is overeengekomen dat café "de Leeuw" het onderkomen wordt van het dorpshuis. Echter met deze constatering zijn we er nog niet. Er zijn nog verschillende zaken te regelen, zoals:

- het café moet nog worden aangekocht
- met de gemeente zal moeten worden overlegd wat de definitieve gemeentelijke bijdrage zal worden
- er zal een beheersvorm voor het dorpshuis moeten worden gekozen
- een beheerder zal moeten worden aangesteld
- een exploitatieoverzicht moet worden gemaakt, etc.

Maar door wie worden al deze zaken uitgezocht? Op de laatste vergadering heeft het bestuur van Dorpsbelangen gevraagd of er leden zijn die het bestuur willen bijstaan bij de realisering van het dorpshuis. Er hebben zich een aantal mensen gemeld, t.w.

Dick schuur
Edu de Vries
Bert Buringa
Janna Hazeveld

Deze vier personen, zullen tesa- men met Mieke Welling, namens het bestuur van de Vereniging van Dorpsbelangen, de commissie vormen die zal proberen op korte termijn voor diverse vragen een oplossing te vinden. Over één kwestie heeft het bestuur, de commissie en B en W zich reeds gebogen. T.a.v. de beheersvorm kan worden gemeld dat gestreefd wordt naar een stichting voor het beheer van het dorpshuis. Zo'n stichting kent haar eigen statuten en een eigen bestuur, een bestuur waarvan de leden afkomstig zijn van de verenigingen. Om een zo snel mogelijke afwik- keling te krijgen van één en ander heeft het bestuur van Dorpsbe- langden de commissie gevraagd op te treden als een voorlopig be- stuur van de op te richten stich- ting.

Tot slot het punt financiën. De fi- nanciën zullen de komende we- ken/maanden de belangrijkste zorg van de commissie zijn. De commissie gaat ervan uit dat

1. een gemeentelijke bijdrage komt; de wethouder zal de gemeenteraad een voorstel doen op basis van de door de commissie verzamelde finan- ciële gegevens
2. door verschillende instanties zullen subsidies worden ver- leend
3. ondanks nog vele onduide- lijkheden, is er zekerheid over het bedrag dat door het dorp zal moeten worden opge- bracht; de grootte van dit be- drag wordt geschat op f 73.000,-.

En dat is best een hoog bedrag. Er is reeds contact gezocht met de heren M. Blink, F. Stollinga, J. Wolt en J. P. van Zanten, leden van de commissie dorpshuis- geld.

Deze commissie beschikt reeds over een saldo van f 13.000,-.

Opa Ridder en de dag van zijn leven, 9 mei 1986 (foto: Henk Luurtsema)

Met deze heren wordt ook over- legd over de wijze waarop gelden kunnen worden ingezameld. De commissie Dorpshuis heeft haar gedachten laten gaan over acties en denkt aan

- giften in dichte enveloppen
- aandelen
- een aktienummer bij de Ra- bobank
- giften van verenigingen
- donatie
- het aanschrijven van oud- dorpsgenoten
- zelfwerkzaamheid

Wilt u uw gedachten hierover la- ten gaan? Hebt u zelf nog ideeën wilt u ze dan doorgeven aan Jan- na Hazeveld. Graag voor 1 juni a.s.

Namens het bestuur van de Ver- eniging van Dorpsbelangen, M. W. J. Welling-v. d. Linden, secr.

REDAKTIE ADRESSEN

Redactie Garmerwolde:
Carel Hazeveld, Peta Jurjens,
Elisabeth Schuling, Jos de Vries,
Delta v.d. Molen.

Redactie Thesinge:
Kees Faber,
Andries v.d. Meulen, (fotograaf),
Joanne v.d. Meulen,
Truus Top, Ad v. Zalk.

Eind-redactie Garmerwolde:
Elisabeth Schuling,
L. v.d. Veenstraat 2,
tel. 050-416355.

Eind-redactie Thesinge:
Kees Faber, Kapelstraat 5,
tel. 05902-2257.

Administratie: Peta Jurjens,
L. v.d. Veenstraat 15,
9798 PK Garmerwolde,
tel. 050-416094.
Bank: Rabo Garmerwolde,
rek.nr. 32.07.05.749
giro v.d. bank 916938.

Abonnementsgeld f 17.50 p.j.

Kopij inleveren: steeds vóór de 15de van de maand.

**KADO's
VOOR HAAR EN HEM.
HUISHOUDELIJKE
ARTIKELN.**

Winkelcentrum Lewenborg
Groningen
Telefoon 050-414040

SHOPPYLAND BEDUM
Telefoon 05900-14384

C.J. Cremer-van Slochteren

foto film
merema
geluid

**VOORDELIGER IN
'SWERELDS GROOTSTE
MERKEN...!**

winkelcentrum „lewenborg“
tel. 414779
groningen

Schoonheidssalon
"ANIC"

G.N. Schutterlaan 21
9797 PA Thesinge
Tel. 05902-2418